

СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС ПАРТІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ В УРСР У РОКИ НЕПУ

Бондар А.В., гр. Е-48м

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. **Головко О.В.**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Встановивши диктатуру, номенклатура поширювала свій вплив на всі сфери життя суспільства, в тому числі й на виробничу. Пропагуючи на словах демократичні форми добору і розстановки керівних кадрів, партапарат повністю контролював кадрові питання. За ним залишалося право рекомендації, а також остаточного затвердження працівника на високій посаді.

Партійний апарат перетворювався, по суті, у власника засобів виробництва, оскільки контролював через призначення виробничу сферу, черпаючи у ній свою силу і владу. Від волі того чи іншого парторгану ставали матеріально залежними трудящі маси. Так формувався економічно-примусовий механізм, який забезпечував підтримку значною частиною народу політики правлячої партії. Внаслідок перетворення держави (фактично партапарату) у власника основних засобів виробництва фізичне існування більшості трудящих, незважаючи на неп, було поставлене в залежність від головного працедавця, що значною мірою обмежувало матеріальні основи особистої свободи, в тому числі у питаннях політичного вибору.

Матеріальний достаток вищих ешелонів керівників забезпечувався не лише порівняно високою зарплатою, а й напівприхованими привілеями і доступом до закритих спецрозподільників, можливістю одержувати додаткові послуги соціально-культурного характеру, мати кращі умови відпочинку. 19 квітня 1921 р. Раднарком України прийняв постанову про збереження заробітку особам, що від'їжджали на курорти, в санаторії та будинки відпочинку. Згідно цієї постанови вони отримували так звані подорожні в обидва кінці в розмірі 20-ти денного середнього заробітку. І хоча декларувалося, що йдеться про робітників від верстатів, насправді йшлося про різних керівників, бо робітники, здебільшого, замість щорічної відпустки мали лише так зв. часткову компенсацію. Партійні та державні керівники щороку отримували відпустки «для лікування» протягом 1-2 та більше місяців і саме на них було розраховано цю постанову.